

פרוטוקול מס. 242

מישיבת ועדת הכספים

יום ה', י"א בשבט, תשל"ט - 8.2.79 - שעה 9.00, תל-אביב

נ כ ח ר

חברי הוועדה: היו"ר ש. לורניץ

- א. אבטבי
- ע. אסוראי
- ע. הדר (הורביץ)
- י. זכאי
- י. כהן
- א. מלמד
- נ. פדר
- מ. סבידור
- י. רבינוביץ

מוזמנים:

- ד. פריש, גב' ד. הראל - משרד החקלאות
- י. ארליך, גב' ח. מרגלית - משרד התמ"ת
- י. גבאי, א. צחור, י. מנור,
- ד. ששתיאל, ד. הלפרין, גב' ש. מושכל - משרד האוצר

מזכיר הוועדה:

- א. קרשנר
- ג. קיטרון
- א.נ. פלוג

היועץ המשפטי לוועדה:

היועץ הכלכלי לוועדה:

ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
א. דגני

ר ש מ ה:

צו שעת חירום (היטל מחקר לתעשיות הפלסטיקה)

סדר-היום:

צו שעת חירום (תשלומי חובה על מלאי של טובין) (חלב ומוצריו), תשל"ט-1979.

נכס בר-ביטוח - לפי תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים בשל נזק) (נכס חוץ ישראלי), תשל"ו-1974.

פטור מוסדות מס שבה מקרקעין.
פטור מוסדות מס הכנסה לענין תרומות מיוחדות.
תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור הריבית) (תיקון), תשל"ט-1979.

צו מס הכנסה (פטור תעודות פקדון מס על ריבית), תשל"ט-1979.

צו מס הכנסה (פטור מס על רווחי הון מסכירת מניות) (תיקון), תשל"ט-1979.

תקנות מס הכנסה (התרת הפחתות בעד הוצאות) (תיקון), תשל"ט-1979.

תקנות מס הכנסה (פחת) (תיקון מס. 2), תשל"ט-1979.

תקנות מס הכנסה (זיכוי מס בשל תשלומים לביטוח הוצאות רפואיות לריפוי שיניים), תקנות מס הכנסה (זיכוי הנצאת מסוימות) (תיקונים מס. 2 ו-3), תשל"ט-1979.
צו מס קניה פטור (תיקון), תשל"ט-1979.

צו שעת חירום (היטל מחקר לתעשיית הפלסטיקה).

היו"ר ש. לורין: אני פותח את הישיבה.

הסעיף הראשון בסדר-היום הוא: צו שעת חירום (היטל מחקר לתעשיית הפלסטיקה). הצו טעון אישור הכנסת. נשמע דברי הסבר מנציג משרד התמ"ת.

י. ארליך: תעשיית הפלסטיקה מעונינת להקים קרן מחקר למימון השתלמויות ומחקרים של תעשייה זו. תעשיית הפלסטיקה צמחה במהירות בשנים האחרונות והגיע למחזור של קרוב ל-4 מיליארד לירות, ליצוא של 40 מיליון דולר. אנו חושבים שתעשייה זו ראויה לקבל אמצעים על-מנת להכשיר כוח אדם, לקלוט ידע ולשפר את המוצרים. לצורך זה אנו מציעים את הקמת קרן המחקר.

מוצע להטיל על מפעלים המייצרים מוצרים מוגמרים היטל בשיעור של 0.1% מן המחזור, ועל מפעלים המייצרים חמרי-גלם היטל בשיעור של 0.05% מן המחזור.

ע. אמוראי: מי ינהל את הקרן?

י. ארליך: הנהלה בת שמונה חברים: ארבעה תעשיינים, שלושה נציגי הממשלה ונציג של העובדים.

ע. אמוראי: קרן דומה קיימת בענף הטקסטיל. ענף הפלסטיקה הוא ענף מבטיח, חלקו הגדול קיים בתנועה הקיבוצית. היות וזוהי קרן חדשה, אני מציע לתחום לה גבול של שנתיים כתקופה של נסיון והרצה. אם בעוד שנתיים יתבקש חידוש הקרן, לא חהיה הגבלה.

ג. קיטרון: מותר לחבר-הכנסת אמוראי להציע לא להגביל את תוקף הצו לשנתיים אלא לבקש שהוועדה תקבל דיווח מפורט על פעולות הקרן כעבור שנה וחצי או שנתיים. לא נראה לי שמקימים קרן מחקר ומגבילים אותה בזמן.

ע. אמוראי: ההיטל יוגבל לפרק זמן מסוים.

א. קרשנר: נצטרך להוציא צו חדש.

מ. סבידור: הצו מטיל על מפעלים להפריש אחוז מסוים מהכנסתם למימון המחקר. מי ינהל את הקרן? האם כספים אלה משוחררים ממס הכנסה?

גב' ח. מרגלית: הקרן מוקמת מכוח תקנות שעת חירום ושם נאמר שהשר ימנה מנהלה לקרן. המנהלה תהיה מורכבת משלושה נציגי הממשלה, ארבעה נציגי הייצרנים באותו ענף שיתמנו בהתייעצות עם ארגון הייצרנים וכך נציג העובדים. מטרת הקרן פיתוח ומחקר של תעשיית הפלסטיקה. הקרן תאפשר השתלמויות לעובדי הענף והעמקת הייצור.

הצו כבר פורסם. הוא צריך להתאשר על-ידי הכנסת תוך ששים יום. אינני יודעת אם שנתיים זוהי תקופה מספיקה לקרן כדי להוכיח את עצמה.

ג. קיטרון: זוהי הוצאה מוכרת לצרכי מס.

י. ארליך: אפשר להניח שההיטל לא ישפיע על המחירים, כי הענף הוא תחרותי.

הוכרז על הקמת מכללה ללימודי הפלסטיקה במדרשיית רופין. כיום אין מקומות מרוכזים ללימוד הנושא.

מ. סבידור: אני מבקש לדחות את אישור הצו. יש בארץ מוסדות ללימוד והכשרה. יש לנו קרנות לפיתוח והשתלמויות. אני מבקש לדעת עד כמה הקרן היא חיונית.

היו"ר ש. לורינץ: קיימנו דיון יסודי בנושא כאשר הוחלט להקים קרן להשתלמויות בענף הטקסטיל.
תוקף הצו יפקע ב-27 בפברואר. לא נוכל לדחות את האישור לזמן רב, אולי עד יום א' הבא.

ג. קיטרון: הצו פורסם ותוקפו יפקע כעבור חדשים אם הוא לא יאושר על-ידי הכנסת.

ע. אמוראי: כבר גובים את ההיטל.

מ. סבידור: זוהי דוגמה בולטת להבאת נושא לדיון בלי להציג אותו כדבעי.

היו"ר ש. לורינץ: אחרי ששמענו סקירה מקיפה על ענף הטקסטיל וקיימנו עליה דיון, קיבלנו בברכה את הרעיון שענף חיוני כמו הטקסטיל יפריש אחוז מסוים מהמחזור לקרן למחקר והשתלמויות בענף, הן של מהנדסים והן של פועלים. כאן בוועדה נתמחה ביקורת שלכל ענין שי אמצעים, פרט ללימוד ולמחקר התעשייתי. אם ענף מתארגן ומקים קרן שהיא חיונית לקידומו, ומוכן להשקיע בכך אמצעים, יש לקדם זאת בברכה. קיבלנו את העקרון הזה לגבי ענף הטקסטיל והמלצנו שגם ענפים אחרים ילכו בעקבותיו. הצו המובא לאישור הוא ברוח ההמלצה שלנו ואין סיבה לא לאשרו. אבל אם חבר-הכנסת סבידור מבקש שהות לשיקול נוסף, נוכל לדחות את ההצבעה.

מ. סבידור: יש מו"פ, יש מדען ראשי. האם הקרן מוקמת בהמלצתם?

י. ארליך: זוהי יוזמה של התעשיינים בענף, ענין ישיר שלהם. אנו תומכים בכך משום שלדעתנו הענף עומד בפני התפתחות גדולה בשנים הקרובות. התעשייה הפטרו-כימית מכינה מלאי גדול של חמרי-גלם. לדעתנו כוח האדם המקצועי והכספי עדיין איננו ברמה המתאימה לענף. יש עדיין לשפר בעיצוב המוצר, בתכנון ובביצוע. היום חסר כוח אדם לענף. אין מוסדות/מסגרות לפועלים לתעשייה הפלסטית ומאפשר השתלמויות לעובדים הקיימים בענף. המימון בדרך זו יכול לתת תנופה לנושא ההכשרה וההשתלמויות של כוח אדם לענף, שהוא ענף מבטיח לחמש השנים הקרובות.

מ. סבידור: אין משתלבת הקרן עם מו"פ, עם קרנות הפיתוח במשרד התמ"ח? אני רוצה לראות את התמונה הכוללת.

נ. פלד: מהם הקריטריונים להשתלמויות, מי קובע את סדר העדיפויות?

י. ארליך: על כך תחליט מנהלת הקרן. זה חלק ממו"פ. המדען הראשי תומך בנושא, נציג שלו ישב במנהלת הקרן. המדען הראשי מהתקציבים העומדים לרשותו איננו מסוגל לממן את הפיתוח והמחקר בענף הפלסטיקה.

מ. סבידור: כמה מזה על-חשבון מס הכנסה?

י. ארליך: אני חושב שזוהי הוצאה מוכרת. אנו מניחים שהכנסות הקרן, לפי המחזור, תהינה 4 מיליון לירות לשנה.

י. זכאי:
אנו צריכים לעודד יוזמה מבורכת של הענף להרחיב את ההכשרה המקצועית וההשתלמויות של העובדים בענף. צריך להטיל את הנושא הזה על התעשיינים. אני מציע לאשר את הצו.

היו"ר ש. לורינץ:
הסיכום הוא שכעבור שנתיים יימסר דיווח לוועדת הכספים על הפעולות של הקרן, על הגביה של ההיטל ועל ההוצאות. אני מעמיד את הצו להצבעה.

ה צ ב ע ה

ההוראות בצו שעת חירום (היטל מחקר לתעשיית הפלסטיקה) - אושרו

היו"ר ש. לורינץ: נביא את הצו לאישור הכנסת.

צו שעת חירום (תשלומי חובה על מלאי של טובין) (חלב ומוצריו)

גב' ד. הראל:
כאשר משנים את המחירים של מוצרי החלב - גבינה צהובה וחמאה - מטילים היטל על המלאי שנמצא במחלבות. המטרה של ההטיל היא לספוג רווח עודף של המשווקים כחוצאה מעליית המחירים.

ע. אמוראי:
האם היו הכנסות מהיטלים מסוג זה? דומני שאנו רק מטילים את ההיטל ולא גובים אותו.

גב' ד. הראל:
זה מענינו של אגף המכס והבלו ולא של משרד החקלאות. בפעם הקודמת גבו 2.2 מיליון לירות. מדובר על מלאי במחלבות בלבד. זהו הגוף הסיטונאי המשווק לקמעונאים.

ע. אמוראי:
אני מבקש לקבל תשובה ברורה כמה גבו בפעם הקודמת, כי עד כמה שידוע לי היה ערעור של אחת המחלבות על הצו. כיצד נסתיימה הפרשה? הכלכלן העלה טיעונים רציניים.

גב' ד. הראל:
זה היה ערעור של מחלבות "טרה". הטענה הייתה שעל מוצרים בתהליך לא צריך לחול היטל.

הדיון הוא עם אגף המכס.

היו"ר ש. לורינץ:
אנו דנים על חלב שנשפך. מ-1 בינואר עד 8 בפברואר גבו את ההיטל.

ע. אמוראי:
זה ענין של התחשבות. אינני מציע לעכב את האישור, אבל אני מבקש לקבל נתונים אם גבו את ההיטל וכמה, מה גורל המוצרים בתהליך, האם חל עליהם ההיטל או לא.

היו"ר ש. לורינץ:
אנו מבקשים להמציא לוועדה את כל הנתונים, לפי בקשתו של חבר-הכנסת אמוראי. אני מעמיד להצבעה את הצו.

ה צ ב ע ה

ההוראות בצו לשעת חירום (תשלומי חובה על מלאי של טובין) (חלב ומוצריו) - אושרו

היו"ר ש. לורינץ: הצו יובא לאישור הכנסת.

"מיקוד" בע"מ - צרכניה במעלה-אפרים, בקעת הירדן - אישור נכס בר-ביטוח.

גב' ש. מושכל: חקנוח מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים בשל נזק) (נכס חוץ ישראלי) מאפשרות לבטח נכס בר-ביטוח מפני נזקים. נכס בר-ביטוח הוא נכס הנתון לסיכון בשל זהותה הישראלית. ועדת המנכ"לים קבעה שהצרכניה נתונה לסיכון בשל זהותה הישראלית והיא בגדר נכס בר-ביטוח. הקביעה הזו טעונה אישור ועדת הכספים.

היו"ר ש. לורינץ: ביקרנו במעלה-אפרים. זוהי בקשה שגרתית שאנו מאשרים.

נ. פדר: אני מבקש לרשום את הסתייגותי העקרונית.

ה צ ב ע ה

"מיקוד" בע"מ, צרכניה במעלה-אפרים, אושר כנכס בר-ביטוח.

קביעת מוסדות ציבור לצורך סעיף 61 לחוק מס שבח מקרקעין.

היו"ר ש. לורינץ: לפנינו בקשה של שר האוצר מיום 12.1.79 מס. ק/מ"צ לאשר צו הקובע שהמוסדות המפורטים ברשימה המצורפת לבקשה הם מוסדות ציבור לצורך פטור ממס שבח מקרקעין.

ד"ר גבאי: אדם הנותן מקרקעין במתנה למוסד מוכר לצורך חוק מס שבח מקרקעין, פטור מתשלום מס שבח מקרקעין. סעיף 61(ב)(1) לחוק קובע כי מכירה של זכות במקרקעין על-ידי מוסד ציבורי תהיה פטורה ממס שבח אם המקרקעין שימשו במישרין את המוסד. סעיף 61(ב)(2) פוטר את המכירה ממחצית המס אם המקרקעין היו בבעלות המוסד במשך תקופה של ארבע שנים רצופות לפחות ולא שימשו במישרין את המוסד הציבורי.

ד"ר קיטרון: לאיגוד הכדורסל בישראל ולהתאחדות לספורט בישראל מתבקש אישור רטרואקטיבי ליותר מאשר עשר שנים. מה קרה מאז 12.8.68 שאתם באים לוועדה לבקש את האישור בפברואר 1979?

י. מנור: לפני ארבעה חדשים אישרה הוועדה את איגוד הכדורסל בישראל כמוסד מוכר. בטעות לא כללנו את ההתאחדות לספורט בישראל אוחו צו. אנו מבקשים לחקן את הטעות בדרך של הבאת צו חדש. איגוד הכדורסל לא היה מודע לאפשרות לקבל פטור ממס שבח. המטרות של המוסד ידועות. זהו איגוד ספורט ללא מטרות רווח, ללא אפשרות של חלוקת רווחים בין החברים.

ד"ר קיטרון: האם במשך התקופה הזו היו עסקות מקרקעין?

י. מנור: היחה עסקה אחת באיגוד הכדורסל ובהתאחדות.

י. כהן: מה הדין אם את מייעדים את המגרש למטרה אחרת?

י. מנור: מחלקה במשרד האוצר מקיימת מעקב מתמיד ורצוף אחר העסקות של מוסדות הציבור.

י. כהן: אם ההתאחדות מוכרת מגרש בשוק הפרטי היא חייבת במס שבח מקרקעין. הפטור חל אם נשמר הייעוד.

י. זכאי: יש לנו מוסדות ציבור העושים עבודה חשובה. אני בעד האישור.

מ. סבידור: האם הפטור חל גם כאשר מעבירים למוסד בניין כדי שיוכל לעשות רווחים?

י. גבאי: אדם נותן למוסד ציבור מתנה. הבקשה היא שהמתנה תהיה פטורה ממס שבח. נכס שהמוסד החזיק בו במשך ארבע שנים רצופות, גם אם לא שימש במישרין את המוסד, אם יימכר - עדיין המוסד יהיה פטור ממחצית המס בגלל היותו מוסד ציבור מוכר לצורך סעיף 61 לחוק.

מ. סבידור: אדם תורם שני בתים לאיגוד הכדורסל כדי להבטיח לאיגוד הכנסה. למה האיגוד לא ישלם על כך מס שבח?

י. גבאי: חובת התשלום של מס שבח חלה על המוכר, על הנותן, ולא על המקבל או הקונה. במקרה דנן אין פעולת מכר אלא תרומה. אם ניתנה תרומה למוסד שאיננו מוכר, התורם יצטרך לשלם מס שבח מקרקעין. אם הנכס שנחרם איננו משמש את מטרות המוסד המוכר ואת יעודו, נניח שזהו בניין שהמוסד משכיר אותו ומקבל הכנסות ממנו, אם המוסד מחזיק באותו נכס במשך ארבע שנים רצופות ומוכר אותו, הוא יהיה פטור ממחצית המס.

היו"ר ש. לורינץ: הפטורים האלה קבועים בחוק. אפשר להציע תיקון לחוק שיעבור את כל הליכי החקיקה. הוועדה רק מאשרת קביעת מוסד כמוסד ציבורי לצורך סעיף 61 לחוק. אישור הוועדה מאפשר ביקורת על מוסדות הציבור.

ע. הדר (הורביץ): ברשימת המוסדות כתוב "רכשה האגודה נכס בירושלים". אין כאן תרומה.

י. מנור: בכל עסקת מקרקעין המוכר הוא המשלם את מס שבח המקרקעים והקונה משלם תוספת מס, שזוהי אגרת הטאבו, אגרת העברה. במקרה הספציפי מדובר על פטור לתורם ולאגודה.

ע. הדר (הורביץ): מהו איגוד הכדורסל?

י. מנור: ענף עצמאי של התאחדות הכדורסל.

ע. הדר (הורביץ): האם חלק מאמצעים אלה משמשים גם לרכישת שחקנים? אני מבין שהאיגוד הוא מעין חברת-אם.

י. מנור: מכבי תל-אביב היא אגודה עצמאית, היא לא חברת-בת של האיגוד. האיגוד מקבל כספים באמצעות משרד החינוך והתרבות. חלק מהכספים מקורם בטוטו ובמפעל הפיס.

מ. סבידור: איגוד הכדורסל הוא איגוד מקצועי של ענף הכדורסל במדינה. האיגוד ניזון מכספי הטוטו ומשרד החינוך והתרבות. ההתאחדות לספורט מחלקת את ההקצבות של משרד החינוך והתרבות בין האיגודים. האיגוד נותן תמיכה לאגודות.

ה צ ב ע ה

קביעת המוסדות המפורטים להלן כמוסדות ציבור לצורך סעיף 61 לחוק מס שבת מקרקעין, אושרה.

1. מוסדות חסידי באבוב בירושלים, מיום 26.7.76;
2. גמילות חסדים להכנסת כלה"יד-אליהו" מיום 8.12.77;
3. מתיבתא וישיבת "עטרת צבי" מיום 8.6.77;
4. מרכז תינוכי "בנות ירושלים";
5. איגוד הכדורסל בישראל - מיום 12.8.68;
6. ההתאחדות לספורט בישראל, מיום 12.8.68;
7. אגודת חסידי ספינקא - מיום 3.2.77.

קביעת מוסדות לענין תרומות מיוחדות

הינו"ר ש. לורינוץ: שר האוצר במכתבו מס. 50/122 מבקש את אישור הוועדה לקביעת מוסדות לענין תרומות מיוחדות. סעיף 3 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה קובע כי אדם שבשנת מס פלונית שילם 100,000 לירות או יותר כתרומה למוסד שקבע לענין זה שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יזוכה מהמס שהוא חייב בו במחצית סכום התרומה.

למכתבו של השר מצורפת רשימה של מוסדות שטרם נקבעו בעבר ורשימה של מוסדות שנקבעו בעבר, שיש לחדש להם את האישור כי תוקפו פקע ביום 30.9.78.

קביעת מוסדות לענין תרומות מיוחדות, לפי הרשימה שצורפו למכתבו של שר האוצר, אושרה

תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור הריבית) (תיקון), חשל"ט-1979.

י. גבאי: במסגרת הרפורמה נקבע כי הלוואות הניתנות על-ידי מעביד לעובד ללא ריבית או בריבית נמוכה, ייחשב ההפרש בין הריבית על ההלוואות לבין הריבית המקובלת בשוק, כפי שקבע לענין זה שר האוצר, להכנסה החייבת במס. בשנת 1975 החקין שר האוצר תקנות לענין זה וקבע את שיעורי הריבית הבאים: 13% לגבי הלוואות שניתנו עד ליום 30.6.75, ו-18% לגבי הלוואות שניתנו לאחר מועד זה. עובד קיבל הלוואה ממעבידו בריבית של 5%, ההפרש בין 5% ל-13%, ולאחר מכן ל-18%, זוהי תוספת הכנסה של העובד.

אנו מציעים לתקן את תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור הריבית) ולקבוע ריבית של 24% על הלוואה שקיבל עובד ביום 1 באפריל 1979 או לאחריו.

י. מנור: הריבית היא הכנסה בידי העובד שאין בצדה הוצאה. אילו המעביד היה משלם את הכסף, זה היה מוכר כהוצאה.

י. זכאי: יש במקומות עבודה קרנות למחן הלוואות לעובדים לרגל אירועים מסוימים, הלוואות בסכומים של 5000-7000 לירות.

י. גבאי: לכך יש סעיף מיוחד.

ג. קיטרון: יש סעיף על מתנות לעובד עד סכום מסוים.

ג. הדור (הורביץ):

אני מציע להעלות את שיעור הריבית ל-33% כדי להחאימו למציאות.

בנק לאומי משלם לעובדיו 15 משכורות בשנה, כמה מהן הוא משלם בראשית השנה.

ע. גבאי: על כך משלמים מייד מס הכנסה.

ע. אמוראי: בראשית השנה מקבלי עובדי הבנק הלוואה עומדת כמקדמה על-חשבון השכר. את המקדמה צריך להחזיר ב-31 בדצמבר. בינתיים משקיעים את הכסף. האם על כך גובים מס הכנסה?

ג. כהן: כאן מדובר על הטבות סמויות בדרך של הלוואות בריבית נמוכה. אני מציע להעלות את שיעור הריבית.

ע. גבאי: על משכורת המשתלמת מראש יש ניכוי במקור. כך אתה גובה את המס על הריבית.

יש בחוק סעיף מיוחד המאפשר לפטור ממס מחנות לעובדים עד סכום מסוים. במסגרת הטבה זו כלולה גם הלוואה בריבית נמוכה. לפי חישובים שלנו, סעיף זה משאיר מרחב מחיה של הכנסה של 700-800 ל"י שמקורה בריבית נמוכה על הלוואות שנוחן מעביד לעובד. במסגרת 1680 לירות לשנה חל הפטור.

ע. אמוראי: אני שואל אם אתה גובה מס הכנסה על הפירות שנותנת המקדמה.

הי"ר ש. לורניץ: בנק לאומי משלם לעובד מיליון לירות מקדמה על-חשבון משכורת. אתה גובה 35% מס הכנסה במקור. בידי העובד נשאר סכום של 650 אלף לירות. הוא מחליט לקנות ניירות ערך צמודים הנותנים לו הכנסה של 50%. על הכנסה זו אינך גובה מס.

י. רבינוביץ: נאמר שעל המפרעה גובים 35% מס במקור. מגיע חדש דצמבר. מה דינה של המפרעה בתום השנה, אם העובד מגיע למס שולי של 60%? איך נעשים ההתחשבנות? אינכם בודקים במה משקיע אדם את כספו לאחר הניכוי במקור.

ע. אמוראי: הסכום נרשם כהקדמת משכורת ולא כהלוואה.

י. מנור: 35% מס במקור גובים על עבודה חלקית. אין הבדל אם מעביד מכנה את התשלום שהוא משלם לעובד משכורת או מקדמה. זוהי משכורת שממנה מנכים מס לפי הטבלה. ואם העובד חייב 60% מס, מנכים את המס המגיע. מקדמה או משכורת זה היינו-הך.

י. כהן: ואם הסכום נרשם כהלוואה?

י. מנור: העובד יחוייב במס על הריבית. חיאורטית הבנקים יכולים לרשום זאת כהלוואה. בדרך-כלל לא נאשר זאת אלא אם כן בנוסף להלוואה יש גם משכורת. אם בנק נוחן לעובד סכום גדול כהלוואה ללא משכורת, כל בית-משפט יאשר שזו איננה הלוואה אלא משכורת שחייבת במלוא המס.

ע. גבאי: צריך לעשות אבחנה בין שכר לבין הטבה בצורת הלוואה ללא ריבית או בריבית נמוכה.

אם לוקחים שכר והופכים אותו להלוואה, זוהי פיקציה. ניחן להפוך רווח בצורה פיקטיבית להלוואה. כל זה במסגרת הטיפול הרגיל במניעת

8.2.79

י. גבאי:

פיקציות. למעשה כל תשלום מראש - וזה יכול לחול גם על הרווח, כאשר עסק עצמאי מוכר מראש את הפירות - חייב בתשלום מס עם קבלת ההכנסה. על תשלום שכר מראש אנו גובים את מלוא המס, וזה מצב יותר טוב מאשר אוּחַן הלוואות שבגללן באנו להעלות את שיעור הריבית. העובדה שהוא קונה בכסף איגרות חוב צמודות, זהו שימוש בהכנסה. אנו דנים עכשיו בהלוואות. יכול להיות שכעבור זמן נצטרך לחזור ולשנות את שיעור הריבית.

נ. פדר: האם אותו דין חל על הלוואות הניתנות על-ידי קופות תגמולים וקרנות גמל?

ג. קיטרון: התקנות חלות רק על הלוואות שהן במסגרת יחסי עובד ומעביד.

ע. אמוראי: מה דין הלוואות מ"יהב"?

י. גבאי: בנק "יהב" הוא שליח של המעביד. קופת-תגמולים נותן לעובד הלוואות מהכספים שלו.

א. אבטבי: אנו צריכים לקבוע כללים יותר ברורים. מקדמה מסחיימת בחום השנה, ואם יש יתרה היא הופכת אוטומטית להלוואה.

מה דינן של הוצאות לחינוך הממומנות על-ידי המעביד עבור ילדי העובד?

ריבית בשיעור של 24% זהו פתח להטבות סמויות. אני בעד העלאת השיעור ל-30%.

י. כהן: משניתן פתרון בחוק להלוואות קטנות לעובדים, לדעתי צריך להעלות כאן את שיעור הריבית לפחות ל-30%.

ע. אמוראי: מתי אתה מתחשבן עם העובד, כעבור שנה?

ר. ששתיאל: ההפרש בריבית שעליו מתחייב העובד במס זוהי הכנסה, זוהי משכורת. קשה לעקוב אחר ההלוואות האלה מדי חדש בחדשו. מטבע הדברים עושים את החשבון בסוף השנה. יכול להיות שהשיעור הוא נמוך.

התשלומים לחינוך, בית-המשפט העליון פסק שזהו שכר לכל דבר שממנו מנכים מס.

האם המקדמה נרשמת כהלוואה או לא? זה תלוי בביקורת. אם לא אראה מסמך המוכיח שזוהי הלוואה, אראה בכך משכורת.

היו"ר ש. לורין: אגב דיון בקביעת שיעור הריבית על הלוואות בריבית נמוכה, גלשנו לנושאים אחרים. לא באתי על סיפוקו בחשובה שניתנה, אבל היות וזה לא נוגע ישירות לנושא, לא נדון בכך עכשיו. יש לנו ועדת משנה הבודקת את שאלת ההתחמקות מחשלוט מסים. אנו יכולים לבקש ממנה לבדוק את נושא המקדמות על-חשבון שכר, כפי שהן נהוגות בעיקר במוסדות כספיים.

הנושא הוא קביעת שיעור הריבית. הממשלה מציעה 24%. שמענו הצעות להגדיל את השיעור ל-30%-32%. ד"ר גבאי מציע שלא נעשה קפיצה חדה מדי ונסתפק ב-28%.

נ. פדר: אני בעד ההצעה שהובאה בפנינו להגדיל את שיעור הריבית ל-24%.

על הלוואות שניתנו לפני 1.4.79 גבול הריבית הוא 18%.

גב' ש. מושכל:

כמה חברי ועדה מבקשים שהאוצר ישקול מחדש את שיעור הריבית. יש חברים התומכים בהצעת האוצר.

הי"ר ש. לורינץ:

מלים ספורות על הנוהל. עובדה היא שסמכותה של ועדת הכספים בעניינים כאלה היא מוגדרת ומוגבלת לאשר את התקנות או לא לאשרן. ליד זה קיים נוהל. הנוהל מאז ומתמיד שנציג האוצר, אם הוא רואה שבועדה איך נסיה לאשר את ההצעה כמוצע, אלא בתיקון למעלה או למטה, אם הוא מוכן כנציגו של שר האוצר להגיד: אני מסכים בשם שר האוצר שהשיעור יהיה 28%, בשביל הוועדה זה היה תמיד מספיק. לכך אין מניעה להצביע על ההצעה. עד הגבול שנציג האוצר מסכים לו, אפשר להצביע.

ג. קיטרון:

אמנם נכון מה שאומר ד"ר קיטרון על הנוהל, אבל כאשר יש הסכמה בוועדה למה שמקבל נציג האוצר. אבל אם חברי ועדה אומרים: אמנם שמענו בעל-פה שנציג האוצר מסכים להצעה של כמה חברי ועדה, אבל הצעה כזו לא היתה בפנינו, אנו מבקשים להביא הצעה פורמאלית - זכותם לדרוש זאת.

הי"ר ש. לורינץ:

נדחה את ההצבעה לישיבה הקרובה.

הוחלט: לדחות את ההצבעה על תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור הריבית) (תיקון), תשל"ט-1979.

צו מס הכנסה (פטור תעודות פקדון ממס על ריבית), תשל"ט-1979.

שר האוצר במכתבו מבקש את אישור הוועדה לפטור ממס הכנסה ריבית על תעודות פקדון של המדינה הנמכרות במרקים גרמניים.

הי"ר ש. לורינץ:

אלה הן תעודות פקדון של המדינה, בדומה ל"בונדס", במרקים גרמניים. שר האוצר מבקש אישור לפטור ממס את הריבית על תעודות אלה. אם לא יינתן הפטור, תצטרך המדינה, אשר מפיצה תעודות פקדון בגרמניה, בתנאים הנוחים למדינה ובריבית נמוכה, לנכות מס בשיעור של 35% על הריבית המשלמת למחזיקי התעודות.

ג. קיטרון:

אלה הן תעודות פקדון בערכים של לא פחות מ-500 אלף מרקים גרמניים התעודה. האם את התעודות האלה קונים רק גופים או מדינות, או גם אנשים פרטיים?

הי"ר ש. לורינץ:

את התעודות יכול לקנות גם אדם פרטי. אין כאן הגבלה. התעודות מכוונות בעיקר למוסדות, אבל גם למשקיעים פרטיים. בשעתו קיימנו בירורים עם אנשי ה"בונדס" על הפצת התעודות האלה באירופה. אני בעד האישור.

ג. רבינוביץ:

מן הראוי שבנושא זה נקבל הסברים נוספים מהחשב הכללי או היועץ המשפטי של האוצר. יש לי כמה היסוסים. אני מציע שנזמין לישיבה הבאה את החשב או את מר קסוטו.

הי"ר ש. לורינץ:

הוחלט: לדחות את ההצבעה על צו מס הכנסה (פטור תעודות פקדון ממס על ריבית) ולהזמין לויון את החשב הכללי או את היועץ המשפטי של האוצר.

צו מס הכנסה (פטור ממס על רווח הון ממכירת מניות) (תיקון)

- י. גבאי:
בצו מס הכנסה (פטור ממס על רווחי הון ממכירת מניות) נקבע פטור ממס על רווחי הון הנובעים ממכירת מניות הנסחרות בבורסה לניירות ערך בארץ. שר האוצר מבקש להרחיב את הפטור ולהחילו גם על מכירת מניות של חברות תעשייה ישראליות המגייסות הון מחוץ לישראל ואשר מניותיהן נסחרות בבורסה שמחוץ לישראל. המגמה היא לעודד גיוס הון בחו"ל לתעשייה הישראלית.
- א. צחור:
מדובר במניות הנסחרות בבורסה בניו-יורק.
- ע. הדר(הורביץ):
מי קונה את המניות האלה?
- א. צחור:
אזרחים זרים הקונים מניות של חברות ישראליות בחו"ל חייבים במס על רווחי הון. ההצעה היא לפטור אותם מהמס.
- ד. הלפריין:
הפטור חל על מניות הנסחרות בבורסה הישראלית. מניות הנסחרות גם בבורסה הישראלית פטורות אם הן נסחרות בבורסות בעולם. מניות שאינם נסחרות בבורסה הישראלית, חייבות במס, גם אם הן נקנות באמצעות בנק ישראלי. יש סיבות מדוע מניות נרשמות בבורסה בחו"ל ולא בבורסה המקומית, בין היתר בגלל הבדלים בשער המטבע.
- י. גבאי:
מוצע להרחיב את הפטור על מניות של חברות תעשייה ישראליות, כפוף להגדרה הקבועה בחוק.
- י. זכאי:
האם חברה כזו מוגבלת במכירת אחוז מסוים של מניותיה בבורסה בחו"ל, או שהיא רשאית למכור אח כל מניותיה? (ר. ססתיאל: ובלבד שיש לה הון מניות רשום.) איזה זכויות מקנות המניות הנסחרות בבורסה פרט לרווחים?
- ר. ססתיאל:
הכל חלוי בתזכיר ההחלטות ובתקנות של החברה. יכול אדם להחזיק במניית שליטה אחת על החברה.
- ד. הלפריין:
המגמה היא פחות ריכוזיות ומכירת מניות לציבור.
- י. זכאי:
הבעיה היא כיצד למנוע מגופים זרים ואף עויינים לרכוש שליטה על חלקים של התעשייה הישראלית. האם המדינה מקדישה חשומת-לב לנושא?
- י. גבאי:
הנושא הוא נכבד וחשוב. לא אנו המומחים לנושא.
- י. זכאי:
אנו מתפארים ש-92% מכלל הקרקעות הן בידי המדינה. על קרקעות המדינה מוקמות מפעלי תעשייה ומלונות. אם לא יהיה מעקב אחר ההתפתחויות, אנו עלולים לאבד שליטה על מפעלים.
- היו"ר ש. לורניץ:
אין הגבלה על מכירת מניות בבורסה, אבל בעלי המפעלים מעוניינים לשמור על השליטה והם דואגים לכך שלא ישארו במיעוט. תיאורטית יכולה חברה ערבית לרכוש את רוב המניות של מפעלי תעשייה ישראלית. זה ניתן מבחינה פורמאלית. בנושא זה אנו יכולים להזמין את אנשי הבורסה ולקבל מהם הסברים. אבל את הצו אנו יכולים לאשר.
- י. זכאי:
אני מבקש השאלה תיבדק.

- היו"ר ש. לורינץ: נבקש ממזכיר הוועדה להפנות בכתב שאלה להנהלת הבורסה ולבקש תשובה והבהרה.
- י. זכאי: חברות תעשייה גדולות, כאשר מוצע להן הון עתק, אינן עומדות בפיתוי ועושות עסקות מכר.
- היו"ר ש. לורינץ: זה לא קשור דווקא לבורסה. חברה פרטית גדולה, אם יוצע לה עבור המפעל סכום העולה פי כמה על ערכו, לא תמיד תעמוד בנסיון. זוהי סוגיה רחבה.

צו מס הכנסה (פטור ממס על רווח הון ממכירת מניות) (תיקון), תשל"ט-1979 - א ו ש ר.

תקנות מס הכנסה (התרת הפחתות בעד הוצאות) (תיקון).

- י. גבאי: מוצע להוסיף לרשימת ההוצאות שיוותרו לניכוי גם הוצאות של שוכר לשיפורים ותיקונים במושכר. בפועל הותרו הוצאות אלה, אבל לפני משורת הדין.
- ד. הלפרין: התיקון לפקודת מס הכנסה (מס. 25) הסמיך את שר האוצר להורות בתקנות על הפחתת הוצאות שנעשו לפני הרפורמה והותר להפחיתן כקונצסיה, שיותר להמשיך להפחיתן גם בשנת המס 1975 ואילך. אם לפני הרפורמה היה אדם זכאי לניכוי, אי-אפשר לשלול ממנו זכות קיימת. מי שנהנה מההפחתה הזו לפני הרפורמה ימשיך ליהנות ממנה גם לאחר מכן. אנו בוחנים את הנושא בקשר להוצאות הנעשות כיום.

תקנות מס הכנסה (התרת הפחתות בעד הוצאות) (תיקון), תשל"ט-1979 - א ו ש ו.

תקנות מס הכנסה (פחת) (תיקון מס. 2), תשל"ט-1979

- י. גבאי: לפי סעיף 21 לפקודת מס הכנסה, רשאי שר האוצר לקבוע בתקנות, באישור ועדת הכספים, את סוגי הנכסים ושעור הפחת שיוותרו לניכוי. שר האוצר מבקש להוסיף לרשימת הנכסים גם ספרות מקצועית שבעדה יותר ניכוי פחת בשיעור של 15% לשנה. מוצע להחיר את ניכוי הפחת רטרואקטיבית משנת 1975, כאשר הונהגה הרפורמה.
- היו"ר ש. לורינץ: מה דינם של אלה שסיימו את חשבונותיהם עם מס הכנסה לשנים עברו?
ג. ססתיאל: אם מישהו יבקש תיקון שומה בגין התקנה הזו, נעשה את התיקון.
- ד. הלפרין: בתקנה מס. 2, במקום "יחיד שתבע פחת על פי תקנה 1 לא יהא זכאי לניכוי בשל הוצאות מי שקיבל ניכוי בשל הוצאות על אותם ספרים על אותם ספרים" יבוא: לא יהיה זכאי לפחת.
- היו"ר ש. לורינץ: חביאו לנו נוסח מתוקן של התקנות, ואז נאשר אוחן.
- ת. פנחסוביץ: הנוסח המוצע הוא: מי שקיבל ניכוי בשל הוצאות על רכישת ספרים, לא יהיה זכאי לפחת על-פי תקנה 1 בעד אותם ספרים.

היו"ר ש. לורינץ: אני מעמיד להצבעה את התקנות בנוסח המתוקן של תקנה 2.

ה צ ב ע ה

תקנות מס הכנסה (פחת) תשל"ט-1979, אושרו.

תקנות מס הכנסה (זיכוי ממס בשל תשלומים לביטוח הוצאות רפואיות לריפוי שיניים), תשל"ט-1979.

י. גבאי: הביטוח של קופות-החולים איננו כולל ריפוי שיניים. לאחרונה החלו חברות ביטוח פרטיות להציע תכניות לביטוח ריפוי שיניים על-ידי גביית פרמיה של 150 ל"י לחדש. ההצעה היא לתת זיכוי לנישום המבטח עצמו בתכנית הביטוח הזו בשיעור של 25% מהסכומים ששילם לביטוח ריפוי השיניים שלו או של בן משפחתו. אנו מכירים בהוצאות רפואיות לביטוח בקופות-החולים. הקטע של רפואת השיניים איננו מכוסה.

לקראת השנה הבאה נגבש הוראה ברוח זו כהוראת קבע בפקודה מס הכנסה. לתקופת מעבר של שלושה חדשים אנו מציעים לתת את הזיכוי של 25% בדרך של תקנות. הזיכוי מגיע ל-450 לירות בערך לשנה.

היו"ר ש. לורינץ: עבור ביטוח בריאות בקופות-החולים מקבל הנישום זיכוי?

י. גבאי: במסגרת הרפורמה במס הכנסה הטמיעו את הזיכוי הזה במערכת נקודות הזיכוי ושיעורי המס. כולם קיבלו את הסכום המקסימאלי.

ע. הדר(הורביץ): מה דינן של ההוצאות לריפוי שיניים?

ד. הלפריץ: אין התייחסות מבחינת המס לביטוח רפואי, כי הוא מוטמע במערכת הכללים. על הוצאות רפואיות ממש יש זיכוי של 25% על הוצאה עד 7000 לירות, וזיכוי של 35% אם ההוצאה עלתה על שמינית מההכנסה. הסכומים האלה נקבעו בשנת 1975. בינתיים נוצר פער גדול. לפני חצי שנה הגדלנו את הסכום מ-7000 ל-15,000 לירות.

חלק גדול מההוצאות הרפואיות הגדולות קשור לריפוי שיניים, והוצאות אלה נכללות בסעיפים שעבורם ניתן הזיכוי. כיום יש חברות המובנות לבטח ריפוי שיניים. הביטוח הזה איננו מכוסה. אין הגיון שלהוצאות לריפוי שיניים יינתן זיכוי ולא יינתן זיכוי לתחליף להוצאה דרך תכנית לביטוח ריפוי השיניים. לכן אנו מביאים לאישור הוועדה את התקנות.

הוראה זו תהיה בחוק 31 במרס 1979. לאחר מכן נציע לכלול בחוק הוראת קבע בנדון.

תקנות מס הכנסה (זיכוי ממס בשל תשלומים לביטוח הוצאות רפואיות לריפוי שיניים), תשל"ט-1979 - אושרו

תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות) (תיקון מס. 2), תשל"ט-1978.
תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות) (תיקון מס. 3), תשל"ט-1979

י. גבאי:
אנו מבקשים להגדיל את הוצאות האש"ל המוכרות לצורך מס הכנסה בשני חלקים: חלק אחד מ-1 באוגוסט עד 31 בדצמבר, והחלק השני מ-1 בינואר 1979 ואילך. השינויים באו בעקבות הגדלת דמי האש"ל שאושרו על-ידי נציבות שירות המדינה. הסכומים מפורטים בתקנות.

תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות) (תיקון מס. 2) - א ו ש ר ו
תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות) (תיקון מס. 3) - א ו ש ר ו

צו מס קניה (פטור) (תיקון), תשל"ט-1979

גב' ש. מושכל:
עולים רשאים לייבא חפצים הפטורים ממס קניה תוך פרק זמן מוגבל הקבוע בצו. לצורך חישוב התקופה אין מביאים בחשבון את התקופה בה שירת העולה בצבא בשירות סדיר. מוצע לחקן את הצו ולומר כי בחישוב התקופה לצורך מתן הפטור לא תבוא במנין תקופה שהנכנס לישראל שירת בשירות סדיר, או שירת בשירות בטחוני מיוחד, ועל שירות זה ניתן לו אישור על-ידי ראש הממשלה או מי שהוא הסמיך.
התיקון המוצע בצו טעון אישור ועדת הכספים.

צו מס קניה (פטור) (תיקון), תשל"ט-1979 - א ו ש ר

היו"ר ש. לורינץ:
למליאת הוועדה הובאה הבעיה של שכר הנשיא שתוקן בהקשר לחישוב תוספת היוקר. כן הובאה בפנינו שאלה בענין דירתו של נשיא המדינה לשעבר, אם ניתן לשאת בהוצאות החזקתה גם אם היא איננה בירושלים. החלטנו להחזיר את שתי השאלות האלה לוועדת המשנה כדי שתגיע לסיכומים. אני מבין שוועדת המשנה לא הגיעה לדעה מוסכמת.

א. מלמד:
לא הגענו עדיין לקונצנזוס. אני חושב שאפשר להחליט על כך בוועדת הכספים.

היו"ר ש. לורינץ:
נדון בכך באחת הישיבות הקרובות של הוועדה. ישיבה זו נעולה.